

Số: 445/VKHTLMN

Tp. Hồ Chí Minh, ngày 13 tháng 10 năm 2026

V/v nhận định tác động của El Niño mùa khô
2026-2027 và khuyến cáo các giải pháp chủ
động ứng phó trên địa bàn tỉnh Cà Mau

Kính gửi: Sở Nông nghiệp và Môi trường tỉnh Cà Mau

Hiện tượng ENSO đang ở trạng thái El Niño, được dự báo tiếp tục duy trì với cường độ mạnh đến rất mạnh trong những tháng cuối năm 2026 và đầu năm 2027. Diễn biến này có thể làm mùa mưa kết thúc sớm, lượng mưa thiếu hụt so với trung bình nhiều năm, nhiệt độ không khí tăng cao và bốc hơi mạnh, dẫn đến suy giảm nguồn nước mặt, hạn hán, thiếu nước, xâm nhập mặn trên diện rộng. Các đối tượng ảnh hưởng được nhận định trên địa bàn tỉnh Cà Mau là khoảng 30.000 ha lúa Đông Xuân, 40.000 ha lúa – tôm và có nguy cơ cao xảy ra lún sụt, sạt lở công trình hạ tầng, cháy rừng và thiếu nước ngọt cho sản xuất, dân sinh.

Trước những nguy cơ nêu trên và thực hiện các chức năng, nhiệm vụ được giao. Viện Khoa học Thủy lợi miền Nam khuyến nghị Sở Nông nghiệp và Môi trường tỉnh Cà Mau tập trung thực hiện một số giải pháp trọng tâm sau:

- Xây dựng và kích hoạt sớm phương án ứng phó hạn hán, thiếu nước theo kịch bản tương đương mùa khô năm 2015-2016 và 2019-2020. Rà soát, khoanh vùng các khu vực có nguy cơ thiếu nước để chủ động phương án ứng phó; đặc biệt, các khu dân cư, công trình cấp nước tập trung và hộ dân phân tán.
- Tận dụng tối đa khả năng trữ nước ngọt trong kênh, mương, ao, đầm khi mùa mưa chuẩn bị kết thúc; chủ động đắp đập tạm, sửa chữa các vị trí thất thoát và tổ chức lấy, trữ nước khi chất lượng nước bảo đảm. Nạo vét cửa lấy nước, kênh dẫn chỉ thực hiện tại các vị trí cần thiết và phải xem xét điều kiện ổn định bờ kênh, nền công trình; hạn chế đào sâu, mở rộng hoặc nạo vét sát các tuyến đường, đê, bờ bao đã từng xảy ra lún sụt. Đối với hệ thống liên thông Quản Lộ - Phụng Hiệp và Cái Lớn - Cái Bé, cần xây dựng kế hoạch vận hành cụ thể, phối hợp với các địa phương và đơn vị quản lý khai thác liên hệ thống để tận dụng các thời đoạn nguồn nước thuận lợi, hỗ trợ các khu vực có nguy cơ thiếu nước, hạn mặn.
- Chủ động điều chỉnh sản xuất nông nghiệp và nuôi trồng thủy sản theo khả năng nguồn nước. Đối với vùng lúa - tôm và nuôi trồng thủy sản, tăng cường quan trắc độ mặn, nhiệt độ, chất lượng nước; gắn thông tin quan trắc - cảnh báo với hướng dẫn cụ thể về thời điểm lấy nước, thay nước, thả giống, điều chỉnh mật độ và thu hoạch, hạn chế rủi ro do biến động môi trường trong các đợt nắng nóng kéo dài.
- Chủ động bảo đảm nguồn nước và điều kiện phòng cháy, chữa cháy rừng. Rà

soát, cập nhật phương án phòng cháy, chữa cháy rừng mùa khô 2026-2027; xác định các khu vực nguy cơ cao, nguồn nước và điểm lấy nước chữa cháy, đường tiếp cận, lực lượng và phương tiện theo phương châm bốn tại chỗ. Tại các khu vực rừng tràm, đất than bùn và vùng xa nguồn nước, cần theo dõi chặt chẽ mực nước, độ ẩm và cấp dự báo cháy rừng để chủ động điều tiết, bảo vệ nguồn nước phục vụ chữa cháy trong thời kỳ cao điểm mùa khô.

- Tăng cường phòng ngừa lún sụt, sạt lở đối với đường giao thông, đê, bờ bao và bờ kênh. Lập danh mục các tuyến, đoạn công trình đã từng xảy ra lún sụt hoặc có nền đất yếu; bố trí theo dõi mực nước kênh, diễn biến khe nứt, biến dạng mặt đường và mái bờ trong suốt mùa khô. Đối với tiểu vùng VI và VII – Bắc Cà Mau (vùng ngọt hóa U Minh Hạ) và các tuyến tương đồng, có thể tham chiếu cao trình -1,0 m theo kết quả nghiên cứu và khuyến cáo của Viện năm 2024¹ như một ngưỡng cảnh báo kỹ thuật; không sử dụng ngưỡng này như một cao trình vận hành cố định cho toàn tỉnh mà cần hiệu chỉnh theo điều kiện từng khu vực. Khi mực nước tiến gần hoặc thấp hơn ngưỡng cảnh báo, cần hạn chế lấy nước làm hạ thấp nhanh mực nước kênh; tăng tần suất kiểm tra các tuyến hạ tầng dọc kênh. Khi xuất hiện vết nứt, sụt lún hoặc trượt mái, cần khoanh vùng, hạn chế tải trọng và giao thông nếu cần thiết, theo dõi diễn biến và tổ chức đánh giá kỹ thuật để lựa chọn giải pháp xử lý phù hợp; chỉ áp dụng các biện pháp như bổ sung cơ phản áp, gia cố mái hoặc xử lý nền sau khi xem xét điều kiện địa chất, thủy lực và ổn định công trình.
- Thường xuyên cập nhật diễn biến tình hình thời tiết, khí tượng thủy văn, nguồn nước và các bản tin dự báo chuyên ngành để chủ động điều chỉnh kế hoạch sản xuất và các giải pháp ứng phó phù hợp với tình hình thực tế.

Trên đây là một số nhận định và đề xuất của Viện Khoa học Thủy lợi miền Nam nhằm hỗ trợ Sở Nông nghiệp và Môi trường tỉnh Cà Mau trong công tác chỉ đạo, điều hành và xây dựng phương án ứng phó với tác động của hiện tượng El Niño mùa khô 2026-2027. Trong quá trình triển khai, Viện sẵn sàng phối hợp theo dõi nguồn nước, dự báo chuyên ngành thủy lợi, rà soát nguy cơ lún sụt, sạt lở và đề xuất giải pháp kỹ thuật trong mùa khô 2026-2027, nhằm giảm thiểu những tổn thất có thể xảy ra.

Trân trọng,

Nơi nhận:

- Như trên;
- Lưu VT.

PHÓ VIỆN TRƯỞNG
Có Văn Thanh

¹ Công văn số 72/VKHTLMN ngày 29/01/2024 và Công văn số 123/VKHTLMN ngày 06/03/2024 về phòng ngừa, hạn chế lún sụt đê, đường giao thông nông thôn trong mùa khô năm 2024